

ФАКУЛЬТЕТ РОМАНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра італійської і французької
філології та перекладу

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	італійської і французької філології та перекладу
Факультет	романської філології і перекладу
Викладач	Миронова Наталя Володимирівна
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	3 курс, V семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	французька, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	<p>Мета навчальної дисципліни «Військова термінологія французької мови» полягає в інтеграції найкращих досягнень методики викладання усного і письмового суспільно-політичного і науково-технічного перекладу, врахуванні положення теорії мовної комунікації, психолінгвістики, базування на принципах лінгводидактики; у навчанні студентів умінню адекватно передавати загальний зміст вихідних текстів різної тематики і стилів, точно і грамотно перекладати специфічні військові поняття, терміни, скорочення, прецизійні слова в усному і письмовому мовленні.</p> <p>Завданнями навчальної дисципліни є формування та поглиблення таких знань, вмінь та навичок студентів:</p> <ul style="list-style-type: none">– безумовне розуміння вихідного тексту (як письмового, так і усного) в межах запропонованої тематики;

- розвиток смислового і механічного запам'ятовування (тренування оперативної слухової і зорової пам'яті);
- формування спеціальних перекладацьких навичок і умінь (підстановки, переключення, трансформації, смислового розвитку, моторності, синхронізації слухового/візуального сприйняття і мовлення);
- відпрацювання вміння грамотно оформлювати переклад;
- здійснення постійного самоконтролю;
- набуття базових військово-спеціальних знань з основних напрямків воєнної політики, безпеки і оборони, структури збройних сил, воєнно-політичного і військово-технічного співробітництва, комплектування, військової освіти, проходження служби, бойового застосування, технічного оснащення тощо;
- формування активного білінгвального (французько-українського) лексико-термінологічного мінімуму готових перекладацьких рішень на репродуктивному та рецептивному рівнях відповідно;
- ознайомлення з базовими поняттями часткової теорії військового перекладу.

Предметом навчальної дисципліни є особливості інтерпретації та перекладу військових текстів з французької мови українською.

Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі, що передбачає вивчення особливостей передачі у перекладі жанрової специфіки військових текстів, структурні та лексичні особливості текстів військової сфери і формування у студентів фахової перекладацької та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності.

Мета вивчення дисципліни
(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)

Мета навчальної дисципліни «Військова термінологія французької мови» полягає у формуванні первинних військово-спеціальних знань щодо структури збройних сил, воєнно-політичного і військово-технічного співробітництва, формування і розвинення навичок усного (послідовного і двостороннього) та письмового перекладу, створення активного білінгвального лексико-термінологічного мінімуму готових перекладацьких рішень на репродуктивному і рецептивному рівнях відповідно.

Результати навчання
(Чому я навчуся на цій дисципліні?)

Знати основні теоретичні положення лінгвістики та перекладознавства, які стосуються перекладу військово-політичних, військово-технічних текстів.

Знати фахову терміносистему, кліше і лексику, що обслуговує стандартизовані тексти французькою мовою, та їхні українські еквіваленти та вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі.

Знати методи й прийоми перекладу військово-політичних, військово-технічних текстів.

Вміти відтворювати іноземною мовою тексти військово-політичного, військово-технічного стилю.

Вміти використовувати джерела загальної та спеціальної інформації для ефективного виконання завдання та швидко вилучати й обробляти необхідну інформацію професійного спрямування з іншомовних джерел.

Вміти застосовувати набуті знання міжкультурної комунікації у процесі усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Здатність спілкуватися українською та французькою мовами як усно, так і письмово в сфері військової комунікації.

Здатність аналізувати текст оригіналу, обґрунтовувати стандартні і нестандартні перекладацькі проблеми й обирати способи їхнього вирішення, що відповідають кожному конкретному акту комунікації.

Здатність використовувати методологічне, організаційне та правове підґрунтя, необхідне для здійснення роботи перекладача, її презентації та захисту інтелектуальної власності на її результати.

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію, володіти й оперувати інформаційними та комунікаційними технологіями відповідно до потреб перекладацької діяльності.

**Компетентності
(Яку сукупну користь я отримаю від
вивчення цієї дисципліни?)**

Завдання навчальної дисципліни «Військова термінологія французької мови» тісно пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня такої інтегральної компетентності як здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов у бізнес-комунікації.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню таких **загальних компетентностей:**

- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу;
- здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

фахових компетентностей:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється);
- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди

	<p>мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; - здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації); - здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; - усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами; - здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів; - здатність до організації ділової комунікації; - здатність сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу з англійської мови; - знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті “чужої” культури, уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв'язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя країн, мова яких вивчається.
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Практичні заняття – 30 годин Самостійна робота – 60 годин</p>
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Основи військового перекладу з французької мови на українську: теорія і практика. Тема 1. Основи національної, регіональної і світової безпеки. Тема 2. Структура збройних сил. Особовий склад. Тема 3. Система військової освіти. Військово-спеціальна підготовка. Тема 4. Техніка та озброєння. Тема 5. Бойове застосування військ (сил).</p>
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	<p>Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Військова термінологія французької мови» має таку структуру:</p>

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання з лекційного курсу та здійснення перекладу запропонованих художніх текстів з французької мови на українську. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу художніх текстів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента

Активна участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі практичного заняття переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі практичного заняття, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на семінарські заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Активна участь студента під час обговорення питань, які винесено для самостійного опрацювання, на семінарі, наявний повний план-конспект; виконано практичні завдання.	«відмінно»
Активна участь в обговоренні питань, які винесено на самостійне опрацювання; наявний план-конспект; добре виконано практичні завдання.	«добре»

Низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання; загалом виконані практичні завдання.	«задовільно»
Низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання або відсутність на занятті; практичні завдання виконано з помилками.	«незадовільно»
Невиконання самостійного завдання	«0»

Викладач підраховує бали, отримані студентом, окремо за кожним критерієм оцінювання завдань аудиторної та самостійної роботи. Наприклад, за трьома критеріями оцінювання самостійної роботи студент отримав такі бали: 5,4,3. Середнє арифметичний бал за виконання самостійної роботи становить «4» ($(5+4+3):3$).

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Наприкінці кожного семестру програмою передбачено написання модульної контрольної роботи що є складником семестрового рейтингу. Модульна контрольна робота є письмовою, складається із двох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу таблицею:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Знати особливості військового дискурсу у французькій та українській мовах; основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів воєнно-політичної, військово-технічної і військово-спеціальної сфер; іншомовну та україномовну базову військову термінологію; лексичні, граматичні та стилістичні особливості військових текстів; способи і моделі словотвору лексики.

Вміти перекладати з французької мови на українську та з української мови на французьку тексти з фахової тематики; презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді, обґрунтовувати власну точку зору; застосовувати набуті знання у процесі усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Володіти практичними навичками перекладацького аналізу військових текстів; швидкого реферування військових текстів на основі аналізу лексичних засобів когезії (виявлення

	<p>вузлів лексичного повторювання у тексті, відокремлення центральних речень від маргінальних, що дає змогу зрозуміти основний зміст тексту); мовної і культурної компетенції майбутніх перекладачів-філологів; спеціальними екстралінгвістичними навичками та вміннями, необхідними для здійснення перекладу. Зокрема, прийомами роботи з французькомовними текстами військової тематики та практичного використання цих знань.</p>
<p>Навчально-методичне інформаційне забезпечення</p>	<p>й Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Балабін, В. В. (Ред.). (2012). <i>Основи військового перекладу (французька мова): підручник</i>. Логос. https://mil.knu.ua/files/5_57462229.pdf 2. Балабін, В. В. (Ред.). (2006). <i>Українсько-французько-англійський словник зовнішніх зв'язків, стратегії та безпеки</i>. Логос. 3. Білан, М. Б. (2012). <i>Французько-український словник військової термінології</i>. Логос. 4. Балабін, В. В. (2018). Спеціальні одиниці концептуального апарату теорії військового перекладу. <i>Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації</i>, 29(68), 72–78. https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/531376.pdf 5. <i>Matériels français de défense terrestre</i>. (2008). EUROGRAPHICS. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Балабін, В. В. (Ред.). (2008). <i>Основи військового перекладу (англійська мова): підручник</i>. Логос. https://mil.knu.ua/files/4_1643743064.pdf 2. Дзюба, М. Т. (2006). <i>Нарис теорії і практики інформаційних операцій</i>. ВІТІ КПІ. 3. Нишпорко, Ю. І. (1999). <i>Безпека колективна</i>. Українська енциклопедія. 4. Senécal, A. (2012). <i>Traduire pour l'aviation civile et militaire. Guide pratique et Lexique anglais-français</i>. Linguattech. https://www.pum.umontreal.ca/catalogue/traduire_pour_laviation_civile_et_militaire 1. Soriano, S. (2011). La traduction spécialisée au XIXe siècle : un exemple de traduction médicale militaire, <i>C.F.F.</i>, 22, 69–82. https://dehesa.unex.es/bitstream/10662/17593/1/1135-8637_22_69.pdf
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності з вивчення навчальної дисципліни «Військова термінологія французької мови» здійснюється в національній 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).</p> <p>Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.</p> <p>Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Військова термінологія французької мови» здійснюється у формі <i>поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю</i> (залік).</p> <p><i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування</p>

навчальним матеріалом модуля кожної дисципліни оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотує у «Журнал обліку роботи викладача» і оголошує на кожному практичному занятті.

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Військова термінологія французької мови» здійснюється у формі заліку.

Вимоги до заліку

Форми контролю: - усна співбесіда;

- виконання практичного завдання.

Критерії оцінювання:

Залік відбувається в усній формі. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових заліку. На заліку студент має виконати такі **завдання:**

I. Відповідь на теоретичне питання

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «незадовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями та не може навести практичні приклади.

II. Переклад українською мовою запропонованого тексту:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту.

	Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)).
2 «незадовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу.

III. Перекладацький аналіз французькою мовою запропонованого тексту:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.
3 «задовільно»	Студент демонструє поверхневий перекладацький аналіз тексту.
2 «незадовільно»	Студент не володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.

Виконання кожного завдання оцінюється окремо. Виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за всі три завдання, округленому до цілого числа.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить не менше трьох балів.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить менше трьох балів.

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу, протокол № 14 від «03» червня 2025 р.

Перезатверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 13 від «13» травня 2026р.

Завідувач кафедри

Наталія ФІЛОНЕНКО